

DUGSIYADA DADWEYNAHA EE BOSTON

QORSHAHA QABYO-QORAALKA XEELADEYSAN 2020-2025

LOOGU TALAGALAY

SOO BANDHIGIDA GUDIGA DUGSIGA BOSTON

JANAAYO 15, 2020

HORDHAC

Bal qiyaas degmo dugsiyeed oo ilmo kastaa helo fursad uu ku gaaro riyadooda. Degmada halka ay dugsi walba, xaafad kasta, iyo qayb kasta oo magaalada ka mid ah ay u qalabeysan tahay inay ka caawiso arday kasta sidii loo furi lahaa awoodooda aan xadidneyn.

Bal qiyaas hogaamiyeyaasha mustaqbalka Boston ee maanta fadhiya fasalka Boston. Oo qiyaas in dhammaanteen aan kalsooni buuxda ku qabno inay ka qalin-jabinayaan dugsiyadeena iyagoo diyaar u ah: diyaar u ah inay ku sii socdaan riyooyinkooda, diyaar u yihiin inay guuleystaan, diyaar u ahaadaan hoggaaminta, iyo u diyaarsanaanta mustaqbal iyaga ugu baaqaya inay la kulmaan caqabadaha aan xitaa qiyaasi karin maanta.

Bal qiyaas in kani yahay Dugsiyada Dadweynaha ee Boston.

Dugsiyada Dadweynaha ee Boston (BPS) waxay leedahay dheer, dhaqan soo jireen ah iyo u heellan waxbarasho sidii meesha ay ku dhalatay ee nidaamka waxbarashada dadweynaha ee Mareykanka. BPS waa hogaamiyaha waxbarashada magaalada. Barnaamijyada qaran ahaan loo aqoonsan yahay iyo waxqabadka sida dugsiya barbaarinta caalamiga ah, waxbarashada carruurnimada hore, qaabeynta maalgalinta iskuulada ku saleysan, iyo siyaasadaha si gaar ah diiradda loogu saaray abuuritaanka sinnaanta jinsiyadaha ayaa ah kuwa aad u yar oo ka mid ah guulaha ay saxiixa BPS gaartay.

Xitaa taariikhdan weyn, waxaa jira dareen kordhaya oo dulqaadasho ah oo wax looga qabanayo caqabadaha soo jireenka ah, carqaladaha nidaamsan ee carqaladeeya awooda ardaydeena si ay u gaaraan awoodooda buuxda. Duqa Magaalada, Guddiga Dugsiya, Kormeeraha guud, shaqaalaha iyo bulshada waxay si wada jir ah uga go'an tahay deg deg, ficil geesinimo leh oo hormarin doona rajadayada iyo himilooyinka ugu wanaagsan ee ardaydeena.

Qeexitaankeena sinnaanta waxbarashada waa cad tahay. BPS, cunug kastoo fasal kasta wuxuu xaq u leeyahay inuu helo sinaan, heer caalami, waxbarasho tayo sare leh. Ilmo kastaa waa inuu lahaadaa isku xirid aan la mid aheyn oo qalabkasta oo loo malayn karo si loo weyneeyo weynaanta dhexdeeda. Si taasi u dhacdo, waa inaanu meesha ka saarno caqabadaha qaab-dhismeedka iyo hay'ad ee fursadda waxbarasho ee ku saleysan isirka, heerka dhaqan-dhaqaale, iyo xaaladaha kale ee bulshada. Tani waxay u baahan tahay ka go'naan isbedel nidaam ah sida aan u qoondayno maalgalinta, u bixino marin u helka macluumaadka, gaarsiinta tilmaamaha, iyo u helinta ilo la heli karo si wax looga qabto baahida ardayda.

Bixinta ardayda oo dhan inay helaan fursado ay ku bartaan oo ay ku hormariyaan awoodooda buuxda waa in la dammaanad qaadaa. Qorshahan wuxuu higsanayaa inuu dardargeliyo dadaalkeenna ah sidii aan u bixin lahayn waxbarasho heer sare ah, loo siman yahay, oo aad u habboon dhammaan.

SIDEEN KU ABUURNA QORSHAHAN?

Ardayda, qoysaska, shaqaalaha iyo xubnaha bulshada waxay ahaayeen dhiirrigelin iyo iskaashi. Afartii bilood ee la soo dhaafay, Kormeeraha guud iyo shaqaalaha degmadu waxay sameeyeen geedi socod balaaran oo ah kaqeybgalka bulshada si ay talo iyo fikrado uga soo saarto daneeyayaal fara badan oo kala duwan. Kormeeraha guud wuxuu booqday iskuul kasta oo BPS ah si uu u soo aruuriyo macluumaadka ku saabsan dhismayaasha iskuulada iyo ra'yi celinta ardayda, macalimiinta iyo shaqaalaha iskuulka ee ku saabsan baahiyaha bulshada iskuulkooda. Qorshuhu wuxuu kaloo soo jiidayaa ilo badan oo ay ku jiraan Fursadaha iyo Nidaamka Gaarashada Gaarka ah iyo Hawl xoog ah, Luuqada Ingiriisiga, 2018-19 Kooxaha Shaqada Dugsiga Sare, Warbixinta EY-Macbudka, Qorshaha xeeladeysan ee Guddiga dugsiga 2014 ee 2014, iyo kuwa kale oo badan. (ka eeg Lifaafa liiska dheer).

125 booqashooyinka dugsiga guud ahaan 135 dhismooyinka dugsiga

102 saamiile iyo kulamada bulshada

Waxyaabaha ka soo gala wax ka badan 2,100 xubnaha bulshada Boston

WAXA LOO BAAHANYAHAY DANEEYAYAASHU INTA BADAN KOR U QAADAAN?

- Dugsi dhismahiisa la casriyeeyay goob jimicsi leh, maktabad, kaftaariyo, Xarumo farshaxan fican, iyo kuleylka, hawo bixin iyo nidaamyada qaboojinta
- Funding Maalgelin cadaalad ah oo loo wada siman yahay dhammaan dugsiyada
- Nadiif iyo dariiqooyin saadaalin kara laga bilaabo dugsiga barbaarinta illaa qalin-jabinta
- Gaadiid lagu kalsoonaan karo oo la heli karo iyo howlo wax ku ool ah
- Daryeel iyo shaqaale karti u leh milicsiga ardaydeena
- Adkeyn iyo dhaqan ahaan caddeyn manhaj ku saleysan ardaydcurricula
- Barnaamijyo la wanaajiyay iyo kordhinta fursadaha waxbarasho laba-luqadle ah ee Barteyaasha Ingiriisiga
- Barnaamijyo la xoojiyay iyo kordhinta fursado loo wada dhan yahay oo loogu talagalay ardayda naafada ah
- Koboca xirfadda shucuureed, tilmaanta ay ka-warwareegto dhaawacyada iyo taageerooyinka caafimaadka maskaxda
- Isticmaalka barnaamijyo badan oo ay ka mid yihiin farshaxanka, jimicsiga jirka, ciyaaraha, iyo umeerinta inta lagu jiro iyo ka baxsan dugsiga
- Isticmaalka tikniyoolajiyada ardayda oo dhan

DARIIQYADA LOO MARO WANAAGA BPS

Howlgalka: Cunug kasta oo fasal kasta oo dugsi ah wuxuu helayaa waxay u baahan yihiin.

Aragti: Qaran horseed u ah, degmo dugsiyeedka guud ee xudunta u ah ardayda ee bixiya waxbarasho siman oo heer sare ah oo u diyaarisa arday kasta guusha kulliyada, shaqada iyo nolosha.

Qiimayaasha: Farxad Midoowid Ku darista Isla-shaqeyn Caddaalad

Fikradda Ficil: *Haddii* aan siino arday kasta waxa ay u baahan yihiin, kasbashada kalsoonida iyo iskaashiga dhabta ah ee qoysaska, xubnaha bulshada iyo daneeyayaasha iyada oo loo marayo ka-qaybgal dhab ah iyo hoggaan wadaag, waxaan u fidinaa adeegyo wanaagsan ardayda iyo qoysaska, oo waxaan siinaa barayaasha iyo shaqaalaha kobcinta mihnadda iyo himilooyinka cad....

Haddaba waxaan noqon doonaa qaran wax qabad sare leh, oo dalka hogaamisa oo ummadaha kudayaata oo xirata natiijooyinka nolosha ee arday walba.

BALANTEENA IYO MUDNAANTEENA (KOOBAN)

- **CIRIBTIRIDA FURSADA IYO NUSQAAMAHA GUUSHA: Sinnaanta iyo natiijooyinka ardayda heer sare ah**
  - U sinnaanta maalgalinta iskuuladeena si loo hubiyo barnaamijyo waxbarasho oo adag iyo taageerada shucuurta bulshada si loo siiyo ilmo kasta waxay u baahan yihiin
  - Shaqaaleyso oo hay hay'ad shaqeysa oo ka turjumeysa isirka, jinsi, iyo luqadaha kaladuwan ee ardayda iyo qoysaska aan u adeegno
  - Samee shaqaale si ay dib ugu eegaan manhajka loogu xaglinayo dhaqanka iyo ku habboonaanta, manhajka dhaqan ahaan laxiriira iibsiyadaha cusub, iyo in la hubiyo in iibsiyadaha manhajka cusub ay la kulmaan waxyaabaha laga filayo
  - Dhis ficilka MUUQDA in la ballaariyo barnaamijyada dhiirrigelinaya laba-luqadaha-badan oo ay ku jiraan barnaamijyada labada luqadood leh, barnaamijyada labada luqadeed iyo barnaamijyada hiddaha iyo dhaqanka
  - Ku taageer dugsiyada hirgelinta dhaqan ahaan iyo dhaqan ahaan joogtaynta dhaqamada iyo Daraasaadka Qowmiyadeed iyada oo loo marayo hormarin xirfad leh oo diiradda lagu saaray barayaasha fasalka marka hore kadibna shaqaalaha kale ay gaaraan awoodooda buuxda ee bulsho ahaan shucuur ahaan iyo waxbarasho ahaan
  - Dugsiyadu waxay lahaan doonaan yoolal qeexan oo ku saabsan hirgelinta istiraatiijiyad lagu ciribtirayo fursadaha iyo himilooyinka (gaar ahaan ELs iyo ardayda naafada ah), iyo xafiiska dhexe wuxuu mas'uul ka noqon doonaa isla xisaabtanka iyo kormeerka horumarka iyo bixinta taageerada
1. **DARDAR-GELI BARASHADA: Dugsiyo tayo sare leh iyo fasallo farxadeed oo heer degmo ah**
- Dib-u-habeynta dugsiyada sare si loogu diyaariyo ardayda kuleejka, shaqada, iyo la-qabsashada Xudunta adag, fursadaha kale ee koorsooyinka sare, iyo u diyaarsanaanta shaqada.
  - Barayayaasha waxaa loo tababarayaa inay soo bandhigaan fursado tayo sare leh oo tayo leh si loo hubiyo in ardayda naafada ah loogu adeego meelaynta waxbarashada guud ilaa inta suurta gal ah
  - Bixinta marin loo helo manhaj dhaqan ahaan iyo luuqad ahaan adkaynaysa manhajka iyo tilmaamaha ay ku jiraan fursadaha barashada fanka, sayniska, akhriska, waxbarashada jirdhiska, caafimaadka, iyo aqoonta bulshada, marin u helka barnaamijyada ciyaaraha iyo teknolojiyada, iyo in si buuxda loogu daro wanaaga ardayga khibradda waxbarashada.
  - Si dhammaystiran u hirgaliya xannaano-maalmeedka guud oo dhan iyada oo loo marayo nooc gaarsiis ah oo isku dhafan oo hubiya tayo
  - Hirgelinta filashooyinka aasaasiga ah ee adag ee joogtada ah iyo manhajka u diyaariya ardayda dugsigu sare oo ay ku jiraan barnaamijyada sayniska iyo xisaabta adag
- **XOOJI CODODKA DHAN: Go'aan qaadashada wadaagga, isla-xisaabtanka iyo iskaashiga**
  - Hawl geli codka dhalinyarada go'aan qaadashada iyo hogaaminta adoo kabaxaya BSAC isla markaana abuuraya fursado dheeri ah oo ay kujirto Golaha dhalinyarada ee kormeeraha dhalinyarada.
  - Soo dhawow oo qiimee dhammaan qoysaska iyo ardayda dugsiyadeena, oo ay ku jiraan iyaga sidii shuraako ku ah go'aan-qaadashada iyo maaraynta iskuulka
  - Kordhinta nidaamyada ra'yi celinta qoysaska iyo shaqaalaha xafiiska dhexe iyada oo loo marayo hay'adda kulamada joogtada ah ee xafiiska gobolka iyo xafiiska dhexe siday u kala horreeyaan
  - Dugsi kasta wuxuu u noqon doonaa meel nabadgelyo u leh arday kasta, oo waxay ku deeqi doonaan taageerada iyo ilaalinta loo baahan yahay si wax loo barto, koraan oo loo naadiyo.
  - Ka qaybgal ardayda go'aan qaadashada waqti ku habboon oo hufan
2. **BALAARI FURSADA: Cadaalad iyo sinnaan qarashaad iyo jawiga soo dhaweynta**
- Maalgalinta dhammaan iskuullada qaab ku habboon baahiyaha gaarka ah ee ardayda ay u adeegaan, iyadoo tixgelin la siinayo ardayda barata Ingiriisiga (ELs), ardayda naafada ah, ardayda dhaqaalahoodu liito, ardayda khatarta ugu jirta inay ka baxaan, iyo kooxaha kale ee la takooro.
  - Hagaajinta qaaciidooyinka maalgelinta oo la abuurto habab lagu hubiyo in si caddaalad ah loo qeybiyo kheyraadka ku yimid lacag aruurinta, iskaashiga, iyo deeqaha

- Waa in la joogteeyaa halbeega waxqabadka hay'adda iyo heer sare si loo hubiyo inaan la kulanno baahiyaha ardayda
  - Samee horumar la taaban karo oo lagu dhisayo BBB si loo abuuro sinnaan, qarnigii 21aad, nabadgelyo iyo kobcinta goobaha waxbarashada iyo in la hubiyo wadiiqooyin aamin ah oo nabadgelyo leh iyo iskuxirayaasha u dhexeeya dugsiyada
  - Hubinta in dugsi kasta iyo waax kasta oo ka tirsan DDB ay iskaashi la yeelan doonaan qoysaska, dhallinta-iyo deegaanka ee diiradda saara qoysaska iyo hay'adaha adeegga si loo hubiyo in qoysaska ay ka warqabaan oo ay marin u helaan ilaha ay u baahan yihiin si ay u taageeraan koritaanka ardayga ee gudaha fasalka iyo dibaddiisa.
- 3. BEERO AAMINAAD: Daryeel iyo shaqaale karti leh oo ka turjumaya ardaydeena oo diirada saaraya adeega**
- Shaqaaleysii, taageero, oo hay hay'ad shaqaale heer kasta oo ka turjumaya dhaqammada kala duwan ee ardayda iyo luqadaha kala duwan
  - Qaabka iyo xisaabinta xafiiska dhexe ee lagula xisaabtamo iyo u adeegidda iyo taageeridda iskuullada iyo saamilayda iyada oo loo marayo hab adeeg macaamiil
  - Taageer oo la xisaabtan hogaamiyaasha iskuulaadka kula xisaabtama abuurida iskuulo loo dhan yahay, dhaqan ahaan iyo luuqad ahaan ah, jaaliyado dugsiyo heer sare ah
  - Ka dhig BPS meel ay aqoonyahannada iyo shaqaaluhu doonayaan inay shaqaaleeyaan sababta oo ah waxay diirada saaraan u adeegida ardaydeena waxayna dareemayaan in lagu qiimeeyay oo lagu taageeray shaqadooda
  - Dib u cusboonaysiinta howlaha xafiiska dhexe si loo hubiyo tayada ugu sarreysa ee adeegyada qoysaska, ay ku jiraan diiwaangelinta dugsiya, gaadiidka, adeegyada cuntada iyo nafaqada, iyo badbaadada.

BALLANTEENA IYO XEELADA DADAALADEENA**1. CIRIBTIRIDA FURSADA IYO NUSQAAMINTA GUUSHA:***Sinnaanta iyo Natiijooyinka Ardayga heer sare ah*

Arday kasta - iyadoon loo eegayn jinsi, qowmiyad, jinsi, naafo, hanuunin galmo, diin, heerka dhalashada, heerka dhaqan-dhaqaale, ama koodh - wuxuu mudan yahay waxbarasho heer sare ah, dhaqan ahaan habboon iyo fursadaha ka caawiya inay gaaraan awooddooda buuxda. BPS waxay u adeegtaa ardayda kartida sare leh ee ay saameeyeen caqabadaha bulshada, nidaamyada iyo bulshada, iyo cunsuriyadda dugsiga iyo dibaddiisa. Ku dhawaad 30,000 oo ah ardayda DDB (in kabadan 50% tirada ardaydeena ardayda ah) waxay qabaan baahiyo gaar ah sida Barteyaalka Ingriiska iyo / ama ardayda naafada ah, iyo / ama waaya-aragnimada dhaqaale xumo. Ardayda Madoow iyo Latinx waxay ka kooban yihiin 76% isqorista DDB. Taariikh ahaan, wiilasha Madoow iyo Latinx, bartayaasha Ingiriisiga iyo ardayda naafada ah ayaa laga saaray helitaanka shaqo koorsooyin adag iyo jaangooyoyin waxbarasho guud oo loo wada dhan yahay oo sicirka aan caadiga ahayn. Waxaan qaadi doonaa tallaabo geesinimo leh, ula kac ah oo cad cad si looga tirtiro fursadaha iyo helitaanka himilooyinka ardaydayada ugu nugul.

MUDNAANTA

- U sinnaanta maalgalinta dugsiyadeena si loo hubiyo barnaamijyo waxbarasho oo adag iyo taageerada shucuurta bulshada si loo siiyo ilmo kasta waxay u baahan yihiin
- Shaqaaleyso oo hay hay'ad shaqeysa oo ka turjumeysa isirka, jinsi, iyo luqadaha kaladuwan ee ardayda iyo qoysaska aan u adeegno
- Samee shaqaale si ay dib ugu eegaan manhajka loogu xaglinayo dhaqanka iyo ku habboonaanta, manhajka dhaqan ahaan laxiriira iibsiyadaha cusub, iyo in la hubiyo in iibsiyadaha manhajka cusub ay la kulmaan waxyaabaha laga filayo
- Dhis ficilka MUUQDA in la ballaariyo barnaamijyada dhiirrigelinaya laba-luqadaha-badan oo ay ku jiraan barnaamijyada labada luqadood leh, barnaamijyada labada luqadeed iyo barnaamijyada hiddaha iyo dhaqanka
- Ku taageer dugsiyada hirgelinta dhaqan ahaan iyo dhaqan ahaan joogtaynta dhaqamada iyo Daraasaadka Qowmiyadeed iyada oo loo marayo hormarin xirfad leh oo diiradda lagu saaray barayaasha fasalka marka hore kadibna shaqaalaha kale ay gaaraan awooddooda buuxda ee bulsho ahaan shucuur ahaan iyo waxbarasho ahaan
- Dugsiyadu waxay lahaan doonaan yoolal qeexan oo ku saabsan hirgelinta istiraatiijiyad lagu ciribtirayo fursadaha iyo himilooyinka (gaar ahaan ELs iyo ardayda naafada ah), iyo xafiiska dhexe wuxuu mas'uul ka noqon doonaa isla xisaabtanka iyo kormeerka horumarka iyo bixinta taageerada

HADAFKA BAROOSIIN: BPS qalin jebinta waxay diyaar u noqon doonaan guul kulliyada, shaqada, iyo nolosha.

Tallaabooyinka horumarka la waafajiyey: (Dhammaan tallaabooyinka waxaa lagu kala qaaday EL, SWD, midab, liidasho dhaqaale, iyo kooxo kale)

<i>Wax-qoris hore</i>	Boqolkiiba ardayda K2 ah ee Buuxiya ama dhaafi doona heerka fasalka laga filayo Farhanka Fikradda ama Xirfadaha Akhrinta Aasaaska ee Akhriska MAPKA
<i>Hormarinta heerka fasal</i>	Boqolkiiba ardayda waxay u gudbeen heerka fasalka xiga
<i>Qalin-jebinta</i>	Boqolkiiba ardayda ku qalin jabisa dibloomada dugsiga sare muddo 4 sano gudahooda
<i>Guusha ELA</i>	Celcelis ahaan dhibcaha dhibcaha ELA
<i>Guusha Xisaabta</i>	Celcelis ahaan xisaab xisaabta dhibcaha leh
<i>Guusha sayniska</i>	Isku celcelis buundada cabiray (fasalada 5 iyo 8) iyo celcelis ahaan CPI (dugsiga sare)

Horumarka EL

Boqolkiiba Kobaca Ardayga ee ELL Helitaanka Imtixaanka

Maqnaanshaha Mudada dheer

Boqolkiiba ardayda maqnaata muddo-dheer

2. DARDAR-GELI WAXBARASHADA:

Dugsiyo tayo sare leh iyo fasallo farxadeed oo heer degmo ah

Dhammaan dugsiyada waa inay noqdaan bey'ad farxad leh oo wax ka barta hantida hantida hodanka ah ee ka jirta beel kasta. BPS waxay leeyihiin qeexitaan shaqeynaya oo ah "tayo," sida lagu muujiyey Qaab dhismeedka Tayada Dugsiga (SQF). Si kastaba ha noqotee, shaqadayada aan la leenahay bulshooyinka iyo fadhiyada dhageysigayada, waxaan ognahay in himilooyinkayaga tayada aan la soo arag ama aan laga heli karin dhaqammada badan ee magaaladeena, xaafadaha, iyo bulshooyinka. Waxaan aaminsanahay in iskuullada tayada sare leh ay tahay inay kujiraan waxyaabo aasaasiga ah oo la kulma baahiyaha carruurta oo dhan, oo ay kujiraan waxbarashada caafimaadka iyo waxbarashada jimicsiga, barnaamij farshaxanka, iyo kobcinta xirfadda-bulsheed. Waxaan u beddeli doonnaa sida aan maalgelinno, u taageerno, oo aan u bixinno barnaamijyada iskuuladeenna hab aasaasaya heerar isdaba joog ah oo tayo leh, awoodna u leh hantida guud ee bulshada, iyo buuxinta baahiyaha arday kasta.

MUDNAANTA

- Dib-u-habeeynta dugsiyada sare si loogu diyaariyo ardayda kuleejka, shaqada, iyo la-qabsashada Xudunta xoogan, fursadaha kale ee koorsooyinka sare, iyo u diyaarsanaanta shaqada.
- Barayayaasha waxaa loo tababarayaa inay soo bandhigaan fursado tayo sare leh oo tayo leh si loo hubiyo in ardayda naafada ah loogu adeego meelaynta waxbarashada guud ilaa inta suurta gal ah
- Bixinta marin loo helo manhaj dhaqan ahaan iyo luuqad ahaan adkaynaysa manhajka iyo tilmaamaha ay ku jiraan fursadaha barashada fanka, sayniska, akhriska, waxbarashada jirdhiska, caafimaadka, iyo aqoonta bulshada, marin u helka barnaamijyada ciyaaraha iyo teknolajiyada, iyo in si buuxda loogu daro wanaaga ardayga khibradda waxbarashada.
- Si dhammaystiran u hirgaliya xannaano-maalmeedka guud oo dhan iyada oo loo marayo nooc gaarsiis ah oo isku dhafan oo hubiya tayo
- Hirgelinta filashooyinka aasaasiga ah ee adag ee joogtada ah iyo manhajka u diyaariya ardayda dugsiga sare oo ay ku jiraan barnaamijyada sayniska iyo xisaabta adag

HADAFKA BAROOSIIN: Dugsiyada BPS waxay ku muujin doonaan kobac xoogan ELA iyo Xisaabta

Tallaabooyinka horumarka la waafajiyey: (Dhammaan tallaabooyinka waxaa lagu kala qaaday EL, SWD, midab, liidasho dhaqaale, iyo kooxo kale)

Kobcinta ELA	Wuxuu ka dhigan yahay boqolleyda kobaca ardayga ee ELA (SGP) dhammaan darajooyinka
Koritaanka xisaabta	Boqolleyda kobaca ardayda xisaabta (SGP) dhammaan darajooyinka
Ka-qaybgalka aljebra	Boqolkiiba ardayda isqoray fasalka 8aad Aljebra I
Tayada dugsiyada	Tirada SQF Tier 1 iyo 2 dugsiyo degmada oo dhan ah
Shaqo koorso horumarsan	Boqolkiiba ardayda fasalka 11aad iyo 12aad ee dhaafi kara ugu yaraan hal koorso oo horumarsan
Ku darista	Boqolkiiba ardayda naafada ah ee fasalada K0-12 ee si buuxda ama qayb ahaan loogu daro

3. XOOJI CODADKA DHAN:

Wadaagga go'aan qaadashada, isla-xisaabtanka iyo iskaashiga

Ardayda, qoysaska iyo jaaliyaduhu waa wada-hawlgalayaal muhiim u ah dhammaan go'aannada laga gaadho adeegga ardayda dareenka bulshada iyo horumarka tacliimeed. Waaliddiinta iyo daryeeleyaashu waa macallimiintii ugu horreysay ee ilmahooda, oo waxay keenaan aqoon muhiim ah oo ay u baahan yihiin iskuullada si ay u abuuraan qibrad iyo dhaqan ku xaqiijinaya khibradaha waxbarasho. Bulshadeena, samafal, caqiido ku saleysan, tacliin sare, samafal, shirkado iyo iskaashatooyin magaalada u adeega dhalinyarada iyo qoysaska ayaa muhiim u ah horumarkooda bulshada, shucuurta iyo garashada. Dugsi walba iyo xafiiska dhexe wuxuu si firfircoon uga hawl gali doonaa oo isku dari doonaa codadka ardayda, qoysaska iyo beelahooda, oo si istiraatiijiyad ah ula shaqeyn doona lana shaqeyn doona wada-hawlgalayaasha si loo hubiyo natiijada ardayga iyo natiijoyinka dugsiga.

MUDNAANTA

- Ku qaybi codka dhalinyarada go'aan qaadashada iyo hogaaminta adoo kabaxaya BSAC isla markaana abuuraya fursado dheeri ah oo ay kujirto Golaha dhalinyarada ee kormeeraha dhalinyarada.
- Soo dhawow oo qiimee dhammaan qoysaska iyo ardayda dugsiyadeena, oo ay ku jiraan iyaga sidii shuraako ku ah go'aan-qaadashada iyo maaraynta dugsiga
- Kordhinta nidaamyada ra'yi celinta qoysaska iyo shaqaalaha xafiiska dhexe iyada oo loo marayo hay'adda kulamada joogtada ah ee xafiiska gobolka iyo xafiiska dhexe siday u kala horreeyaan
- Dugsi kasta wuxuu u noqon doonaa meel nabadgelyo u leh arday kasta, oo waxay ku deeqi doonaan taageerada iyo ilaalinta loo baahan yahay si wax loo barto, koraan oo loo naadiyo.
- Ka qaybgal ardayda go'aan qaadashada waqti ku habboon oo hufan

HADAFKA BAROOSIIN: Dugsiyada BPS waxay hirgelin doonaan waxyaabaha aasaasiga u ah ka-qaybgalka qoyska

Tallaabooyinka horumarka la waafajiyey: (Dhammaan tallaabooyinka waxaa lagu kala qaaday EL, SWD, midab, liidasho dhaqaale, iyo kooxo kale)

Hirgelinta qoyska	Isugeynta celceliska Tasmada Ka Qaybgalka Qoyska
Fahamka waalidka ee Cimilada	Dhibcaha celceliska ee cabirka la xulan karo (koox ka mid ah waxyaabaha la xiriira) ee sahaminta jawiga waalidka ee la xiriira aragtida tayada dugsiga iyo dhaqanka.
Aragtida ardayga ee Cimilada	Dhibcaha celceliska ee cabirka la xulan karo (koox ka mid ah alaabada la xiriira) ee sahamada jawiga ardayda ee la xiriira aragtida tayada dugsiga iyo dhaqanka.
Doorashada dugsiga	Boqolkiiba qoysaska helaya ugu yaraan mid ka mid ah seddexda xulasho ee nidaamka Xulashada Dugsiga ee Guriga Ku-saleysan ee nidaamka meeleynta ardayda ee K1 ama K2
Cayrin	Boqolkiiba ardayda laga joojiyay hal ama in kabadan waqti sanad dugsiiyeed ah

4. BALLAARINTA FURSADA:*Caddaalada iyo sinnaanta qarashaad iyo jawiga soo dhaweynta*

Xaqiijinta in iskuuladeena ay helaan maalgelin cadaalad iyo sinnaan iyo maalgashi waxay ardayda siineysaa marin ballaaran oo fursado waxbarasho oo kobcisa. Sida loo habeeyo dugsiyada ayaa si weyn u saameeya natiijoyinka ardayda. Beel kasta iyo xaafad kastaa waxay leeyihiin baahiyaha kaladuwan, kuwaas oo u baahan hab ku habboon oo lagula taliyo. Kheyraadka ayaa si siman oo daahfuran loogu qoondayn doonaa iyadoo lagu saleynayo baahiyaha gaarka ah ee iskuul walba, beel iyo xaafad walba. Waxaan si istiraatiiji ah, oo sinnaan leh, oo masuuliyad leh leh u beddeli doonaa miisaaniyaddayada iyo muuqaalka dhismeyaasha si aan u hubinno marin u helka waxbarasho tayo sare leh jawiga barashada qarniga 21aad.

MUDNAANTA

- Maalgelinta dhammaan iskuullada qaab ku habboon baahiyaha gaarka ah ee ardayda ay u adeegaan, iyadoo tixgelin la siinayo ardayda barata Ingiriisiga (ELs), ardayda naafada ah, ardayda dhaqaalahoodu liito, ardayda khatarta ugu jirta inay ka baxaan, iyo kooxaha kale ee la takooro.
- Hagaajinta qaaciidooyinka maalgelinta oo la abuurto habab lagu hubiyo in si caddaalad ah loo qeybiyo kheyraadka ku yimid lacag aruurinta, iskaashiga, iyo deeqaha
- Waa in la joogteeyaa halbeega waxqabadka hay'adda iyo heer sare si loo hubiyo inaan la kulanno baahiyaha ardayda
- Samee horumar la taaban karo oo lagu dhisayo BPS si loo abuurto sinnaan, qarnigii 21aad, nabadgelyo iyo kobcinta goobaha waxbarashada iyo in la hubiyo wadiiqooyin aamin ah oo nabadgelyo leh iyo iskuxirayaasha u dhexeeya dugsiyada
- Hubinta in dugsi kasta iyo waax kasta oo ka tirsan BPS ay iskaashi la yeelan doonaan qoysaska, dhallinta-iyo deegaanka ee diiradda saara qoysaska iyo hay'adaha adeegga si loo hubiyo in qoysaska ay ka warqabaan oo ay marin u helaan ilaha ay u baahan yihiin si ay u taageeraan koritaanka ardayga ee gudaha fasalka iyo dibaddiisa.

HADAFKA BAROOSIIN: Dugsiyada BPS waxaa loo maalgelin doonaa si ay ula kulmaan baahiyaha gaarka ah ee ardayda ay u adeegayaan

Tallaabooyinka horumarka la waafajiyey: (Dhammaan tallaabooyinka waxaa lagu kala qaaday EL, SWD, midab, liidasho dhaqaale, iyo kooxo kale)

Tusmada Xarumaha	Celcelis ahaan celceliska buugga xaaladda
Qoondaynta miisaaniyada	Boqolkiiba doollar ee loo qoondeeyay miisaaniyadda dugsiya
Taageerada akadeemiga ee muhiimka ah	Ardayga shaqaalaha iyo shaqaalaha ayaa ku toosan hagida si loo haqabtiro baahida waxbarasho ee ardayda oo dhan
Caawinta shucuurta bulshada	Qiimaynta taageerada dareenka bulshada ee ardayda
Hawlgelinta qoyska	Joogitaanka waalidiinta iyo shaqaalaha kaqeybgalka qoyska ee ka tarjumaya bulshada ay u adeegayaan
Hogaaminta tilmaamaha	Qiyaasta hogaaminta tilmaanta ee shaqaalaha waxbarida

5. BEERO AAMINAAD:

Daryeel iyo shaqaale karti leh oo ka turjumaya ardaydeena oo diirada saaraya adeega

Arday kasta wuxuu u qalmaa inuu helo daryeel, karti iyo aqoonyahano xirfad leh iyo shaqaale ka caawiya sidii ay ku gaari lahaayeen awoodooda buuxda. Cilmi baaristu waxay si joogto ah u xaqiijineysaa in barayaasha wax ku oolka ah ay u suurta gasho natiijooyinka wanaagsan ee ardayda. Degmadu waxay sii wadi doontaa shaqaalaysiinta, xafidida iyo hormarinta kartida dhaqan ahaan karti u leh kala duwanaanta, oo muujisa xirfadaha iyo aqoonta lagama maarmaanka u ah inay si hufan ugu adeegaan ardayda kala duwan ee ardayda. Dhaqan ahaan iyo luuqad ahaan kala jaad jaad ah, karti leh, iyo shaqaale sifiican loo tababaray ayaa noqon doona mid si heer sare ah ugu hawl gala, oo hawl badan leh, oo lagu aqoonsan doono daryeelkooda gaarka ah ee ardayda iyo qoysaska. Waxaan u beddeli doonaa xafiiska dhexe annagoo hubinayna in qaab dhismeedka abaabulku uu ku taageerayo shaqada iskuulada qaab wadashaqeyn leh oo si sahlan loo marin karo. Waxaan ku maalgelin doonaa horumarinta shaqaalaha si loo abuuro dhaqan dhaqan ahaan ku wanaagsan aqoonta iyo soo dhaweynta adeega ardayda, qoysaska iyo bulshada. Waxaan si guul leh ula socon doonaa heerka ugu wanaagsan ee hawlgalka iyadoo la aqoonsado caqabadaha waxqabadka, iyo hirgelinta xalka wax ka qabta karti darrida iyo wax qabad la'aanta. Wax ka qabashada aagaggaas waxay naga caawin doontaa dib-u-dhisidda kalsoonida ardayda, qoysaska, barayaasha, hoggaamiyeyaasha, iyo daneeyayaasha bulshada.

MUDNAANTA

- Shaqaaleyso, taageero, oo hay hay'ad shaqaale heer kasta oo ka turjumaya dhaqammada kala duwan ee ardayda iyo luqadaha kala duwan
- Qaabka iyo xisaabinta xafiiska dhexe ee lagula xisaabtamo iyo u adeegidda iyo taageeridda iskuullada iyo saamilayda iyada oo loo marayo hab adeeg macaamiil
- Taageer oo la xisaabtan hogaamiyaasha iskuulaadka kula xisaabtama abuurida iskuulo loo dhan yahay, dhaqan ahaan iyo luuqad ahaan ah, jaaliyado dugsiiyo heer sare ah
- Ka dhig BPS meel ay aqoonyahannada iyo shaqaaluhu doonayaan inay shaqaaleeyaan maxaa yeelay waxay diirada saaraan u adeegida ardaydeena waxayna dareemayaan in lagu qiimeeyay oo lagu taageeray shaqadooda
- Dib u cusboonaysiinta howlaha xafiiska dhexe si loo hubiyo tayada ugu sarreysa ee adeegyada qoysaska, oo ay ku jiraan diiwaangelinta dugsiga, gaadiidka, adeegyada cuntada iyo nafaqada, iyo amniga.

HADAFKA BAROOSIIN: BPS dugsiga iyo shaqaalaha xafiiska dhexe ayaa ka turjumaya ardayda aan u adeegno

Tallaabooyinka horumarka la waafajiyey: (Dhammaan tallaabooyinka waxaa lagu kala qaaday EL, SWD, midab, liidasho dhaqaale, iyo kooxo kale)

Kala duwanaanshaha macallinka	Isugeynta celceliska Macalinka / Tirada Ardayda Goobaha Ardayda
Aragtida macallinka ee cimilada	Dhibcaha celceliska ee cabirka la xulan karo (koox waxyaabaha la xiriira) ee sahanka jawiga macallinka ee la xiriira aragtida tayada dugsiga iyo dhaqanka
Aragtida ardayga ee tayada macalin	Boqolkiiba macallimiinta degmada oo dhan lagu qiimeeyo inay tahay mid wax ku ool ah ama aad waxtar u leh ardayda marka lagu jiro sahanka cimilada sannadlaha ah ee BPS

DRAFT